

***Scenariusz lekcji języka polskiego w klasie Ia liceum ogólnokształcącego
przeprowadzonej 17 listopada 2008r. w Zespole Szkół w Opolu Lubelskim***

Temat lekcji: Moralność jako system

Podstawa programowa: porządkowanie, przetwarzanie, i wykorzystywanie informacji z użyciem technologii informacyjnej.

Cele lekcji:

- uczeń potrafi dokonać resrtukturalizacji wiedzy , nowej i nabytej
- dostrzega związki i zależności w strukturze językowej
- tworzenie struktur werbalnej, tabelarycznej i wizualnej
- tworzy schematy i tabele ułatwiające zapamiętywanie
- hierarchizuje elementy wiedzy

Metody pracy:

- analiza i interpretacja fragmentów Biblii –tekst „Ośiem błogosławieństw” Nowy Testament
- praca z programem Microsoft Word
- budowanie tabel i wykresów

Pomoce dydaktyczne:

- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu
- Pracownia informatyczna z 14 stanowiskami
- Laptop i projektor multimedialny
- drukarka
- tablica

Przebieg lekcji:

I. Część organizacyjna:

Interpretacja intuicyjna, sposób wyrażenia nakazu moralnego.

1. Czytanie tekstu ośmiu błogosławieństw. Tekst ten wszyscy uczniowie mają na komputerze.

2. Formułowanie spontanicznych refleksji na temat:

Jaki system moralny jest zawarty w tekście tego fragmentu Ewangelii św. Mateusza?

Mt 5, 3-10

II. Część analityczna, ćwiczeniowa

1.Observacja składni tekstu (paralelizm składniowy)

Odmiennym kolorem rozpoczynamy wyrazy rozpoczynające człony paralelne, np. niebieskim kolorem zaznaczamy rozpoczynający zdania wyraz „błogosławieni”, a zielonym wyraz „albowiem”, jako sygnalizujący drugi człon wypowiedzi.

2. Refleksja uogólniająca. Co zawiera każdy z wyszczególnionych członów? Uczniowie powinni określić, że pierwszy człon zawiera określenia pożądanych przez Boga cech człowieka, a drugi określa obiecaną nagrodę.

3. Przekształcenie tekstu w celu uzyskania materiału do ujęcia tabelarycznego. Nauczyciel proponuje, aby zebrać w tabeli wszystkie oczekiwania Boga wobec człowieka oraz rodzaje nagród, dla uzyskania poprzez to uporządkowanie czytelniejszego obrazu systemu moralnego zawartego w Ewangelii. Zaleca zastąpienie w tekście ośmiu błogosławieństw sformułowań metaforycznych sformułowaniami informacyjnymi.

Tekst przed przekształceniem wygląda następująco:

1. Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.
2. Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.
3. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.
4. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
5. Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.
6. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.
7. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.
8. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Tekst po przekształceniu wyglądać może następująco:

1. Błogosławieni **skromni (dobra materialne)**, albowiem **zostaną zbawieni.**
2. Błogosławieni, **pokorni, nie buntujący się** albowiem oni **dostąpią nagrody na ziemi.**
3. Błogosławieni **skromni (rozgłos)**, albowiem oni **uzyskają szacunek na ziemi.**
4. Błogosławieni, **ceniący sprawiedliwość**, albowiem oni **dostąpią nagrody na ziemi.**
5. Błogosławieni **miłosierni**, albowiem oni **dostąpią nagrody na ziemi.**
6. Błogosławieni **uczciwi i prawi**, albowiem oni **zostaną zbawieni** .
7. Błogosławieni, **przeciwnicy przemocy**, albowiem oni **uzyskają szacunek na ziemi.**
8. Błogosławieni, **wierni sprawiedliwości**, albowiem **zostaną zbawieni.**

Można zauważyć, że są dwa rodzaj nagrody: zbawienie po śmierci i nagroda za życia, mająca jednak charakter moralny, a nie materialny. Uczniowie mogą mieć z tym kłopoty, dlatego mogą korzystać z pomocy słownika języka polskiego lub pomocy nauczyciela.

4. Pokazanie i analiza zależności znaczeniowych w postaci tabeli.

Uczniowie lub nauczyciel proponują dwukolumnową tabelę i nagłówki tabeli, w której zostaną uporządkowane zaznaczone wyżej fragmenty tekstu. W komputerze tworzymy tabelę i korzystamy z poleceń Kopiuj, Wklej. . Można od razu uogólnić nazwę nagrody na „nagroda na ziemi” i „zbawienie”.

Tabela może wyglądać następująco:

Pożądane przez Boga cechy	Nagroda
Skromność (dobra materialne)	Zbawienie
Pokora	Nagroda na ziemi
Skromność (rozgłos)	Nagroda na ziemi
Pragnienie sprawiedliwości	Nagroda na ziemi
miłosierdzie	Nagroda na ziemi
Uczciwość i prawość	Zbawienie
Odrzucenie przemocy	Nagroda na ziemi
Wierność sprawiedliwości	zbawienie

Krótką dyskusja .

Dodajemy dodatkową kolumnę, gdzie wpisujemy, czy dana cecha człowieka dotyczy odnoszenia się do innych ludzi, czy do samego siebie.

Pożądane przez Boga cechy	Nagroda	dotyczy
Skromność (dobra materialne)	Zbawienie	Innych
Pokora	Nagroda na ziemi	Siebie
Skromność (rozgłos)	Nagroda na ziemi	Siebie
Pragnienie sprawiedliwości	Nagroda na ziemi	Siebie
miłosierdzie	Nagroda na ziemi	Innych
Uczciwość i prawość	Zbawienie	Siebie
Odrzucenie przemocy	Nagroda na ziemi	Innych
Wierność sprawiedliwości	zbawienie	Innych

5. Pokazanie zależności w postaci schematu.

Bądź

Wobec innych

- skromny
- miłosierny
- przeciwny przemocy
- wierny sprawiedliwości

Wobec siebie

- skromny
- pokorny
- uczciwy i prawy
- pragnący sprawiedliwości

a uzyskasz nagrodę na ziemi i w niebie

Uczniowie mogą zauważyć, że analizowany fragment jest dobrym przykładem stylu retorycznego.

6. Pokazanie systemu moralnego ośmiu błogosławieństw w kontekście Starego Testamentu z użyciem schematu.

Przypomnienie Dziesięciu przykazań.

Jakie słowa w nich się powtarzają? Uczniowie powinni zauważyć, że jest to słowo „nie”. W ośmiu błogosławieństwach powtarzają się słowa „błogosławieni” i „albowiem”. System moralny Starego Testamentu charakteryzuje się zasadą zabraniań, natomiast tekst św. Mateusza-zasadą nakazywania. Pierwszy zorientowany jest na karę, drugi na nagrodę. Oba teksty odpowiadają na pytanie: Jak żyć?, podporządkowując się nadrzędnej zasadzie miłowania Boga i bliźniego swego.

III Część końcowa.

1.Lekcję kończy schemat, który może wyglądać następująco:

Biblijne zasady moralne

Stary Testament

Dominuje system
Zakazów
Kara

Nowy Testament

dominuje system
zachęt
nagroda

Wszystkie ćwiczenia wykonywane przy stanowiskach komputerowych wykonuje później uczeń przy laptopie. Na zakończenie można wydrukować zapis z lekcji, powielić i rozdać uczniom do wklejenia do zeszytu.

2. Zadanie pracy domowej. Narysować schemat ilustrujący zasady moralne w Dziesięciu przykazaniach.

3. Ocena pracy uczniów.